

עונת שבת

**הראיה מהפרשה, בין
הקטורת למיץ תפוזים**
מרן רבנו עובדיה זיע"א

לקיים, בתמימות ללא חשבונות
מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן

ד"ר העיר טנג'יד במרוקו

אמה של מלכות

אחר מיטתה של אם
הישיבות בנגב, אשת
הגאון הגדול ראש
הישיבה רבי יששכר
מאיר זצ"ל | תלמידים
מספרים על התורה
שנזרעה בטנג'יר ופרחה
בכל העולם כולו | **שוויץ**
- מרוקו - נתיבות

"שלא לשתות משקים המשכרים..."

גדולי הרבנים ובראשם מורנו החכם
שמעון בעדני בקריאה חריפה
נגד התרחבות תופעת שתיית
האלכוהול בשמחות ובימי
הפורים | **הרב ד"ר מנחם ברייר**
סגן מנהל בית הרפואה "מעיני
הישועה" על ההתרחשויות
החמורות, שהביאו להחלטה
התקדימית | סכנת מוות
בכוסית התמימה

תופעה פסולה בקצה המהנה

הרב משה שפיר

נישואין וכן בקידוש והבדלה, עם נזקי האלכוהול מבחינה רוחנית ורפואית".

זו הסיבה, לדבריו, שהניעה את גדולי הרבנים ובראשם מורנו הגר"ש בעדני ומורנו ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א ועוד מחשובי הפוסקים, לחתום על הפסק הנדיר הקורא להתרחק משתיית האלכוהול וגם ובפרט בימי הפורים ובשמחות.

כאשר נועצתי בדבר אצל מרן רבי שמעון בעדני שליט"א, מספר לנו הרב ברייך, במענה לשאלתי האם הנוהג ברכב לאחר שתייה עובר על שפיכות דמים? השיב איזה שפיכות דמים? הוא רצח!

הרב אף הביא את הכתוב במשלי (כ', א') "לץ היין הומה שכר וכל שוגה בו לא יחכם". כאשר מצודת דוד מפרש: שותה היין הנו לץ ושותה שכר יהמה -

הרפואי בבית הרפואה "מעיני הישועה", איש שמוסר נפשו ועומד בפרץ בכל כוחו, וכל זאת אחר כל סדר יומו העמוס לעייפה בתפקידו הקריטי ממילא להצלת חיים רבים.

הרב ד"ר מנחם חיים, שהוא גם מחבר הספרים הנפלאים והמומלצים "מפנקסו של רופא", עמל על סוגיות אתיות מגוונות בשדה ההלכה והרפואה, ואכן אשתקד, כחכם עדיף מנביא, שוחח עמנו אודות המצב שהולך ומחמיר בתחום זה. "הובאו לפתחי מקרים, בהם בחורים צעירים ואף מבוגרים הגיעו למצב מסכן חיים, פניתי לברר אצל גדולי החור מה עמדת ההלכה בנושא זה, וכיצד מתיישבת מצוות התורה של שתיית יין במועדים, בחג הפורים, בסעודת מצווה כמו ברית מילה, בסעודת

בשנים האחרונות החלה לחדור לקצה מחננו תופעה פסולה של צעירים השותים משקאות אלכוהוליים בחתונות ובאירועים שונים או בחג פורים.

כמוכן אין התופעה ייחודית למגזר החרדי, אלא היא כלל עולמית, הפושה אט אט יותר ויותר בישראל, וכעת היא אוכלת אף בנו, למרבה הצער.

למעשה קרו וקורים כתוצאה מכך כמה וכמה מקרים מחרידים, אולם הציבור אינו מתעורר לעשות לדבר סוף, אם מחוסר מודעות ואם מהרגלים ישנים שקשה להיפרד מהם.

אחד האנשים המיוחדים שאכפת להם, הוא מייודענו הרב ד"ר מנחם חיים ברייך, סגן המנהל

מנכ"ל ובעלים: נעמה עידן | עורך עונג שבת: הרב משה שפיר | סגן עורך: הרב יוסף סופר | כתבים ומשתתפים: הרב ישראל מרגלית, הרב משה בן יהודה, הרב יהודה אריה, ג.מלכא | עיצוב גרפי: שירה דרור | צילומים: שוקי לרה, ארכיון בני משה, ארכיון ר' אפרים הלוי, אהרן מיכאלי, פלאש 90 | לוחות והדפסה: דפוס החדש | מען למכתבים: עונג שבת, ת.ד. 10310 פתח תקוה | טל' מערכת: 03-9235216 | פקס: 0765103575 | דוא"ל עונג שבת:

pro@yomleyom.co.il | דוא"ל מערכת: a753777@gmail.com

עונג שבת
המוסף התורני של
יום ליום

גדולי הרבנים ובראשם מרן הגאון הגדול רבי שמעון בעדני יוצאים בקריאה חריפה ונחרצת נגד התרחבות תופעת שתיית האלכוהול בשמחות ובימי הפורים | הרב ד"ר מנחם חיים ברייר, סגן המנהל הרפואי בבית הרפואה "מעיני הישועה", מספר על ההתרחשויות החמורות בתחום שהביאו את הרבנים להחלטה התקדימית | סכנת מוות בכוסית התמימה

כותב "מכל מקום אין אנו מצווים להשתכר", הכלבו כותב "חייב איניש לבסומי, לא שישתכר שהשכרות איסור גמור הוא וגורם לגילוי עריות ושפיכות דמים" ובעל המאורות כתב "השכרות הוא איסור גמור".

הגרמ"מ לובין שליט"א שתיית יין מוגזמת עלולה להביא לסכנת נפשות. התבטאויות קשות וחדות כאלו מגדולי הרבנים לא שמעתי מזה שנים רבות.

הרקע הרפואי מאחורי שתיית האלכוהול

הרב ברייר מספר לנו כי כמה מהפוסקים כחכמו בדעתם האם לחתום, שכן הרי הלכה זו בשולחן ערוך, והאחרונים אומנם דנים כיצד לפרשה בדבר חיובי השתיה ביום הפורים, אך מידע שנפרס בפניהם בדבר ההתפתחות בשנים האחרונות בדבר נזקי השכרות מן הפן הרפואי ומן הפן הנפשי וההתנהגותי הביא אותם לחתום במלוא החריפות. וכאן פורס הרב ברייר בפנינו את הנתונים מעוררי הדאגה:

ראשית אציין כי ריכוז האלכוהול (אתנול) במשקאות חריפים גבוה באופן משמעותי מאשר בין או בבירה, למשל, כך שגם בשתייה מועטת יש אחוזי אלכוהול גבוהים בדם, ובנוסף, אדם שאינו

שותים מעט הרי זה בגדר מצווה, אבל אם מרבים בשתייה זו הוללות, ובלשון הרמב"ן נקרא 'נבל ברשות התורה', ואם נוהג במכונת אחר שתיית יין הרי זה מזיק ברשות הרבים, תוצאותיו הרות אסון והרי זה קרוב למזיד לעבור על לא תרצח".

בפני הגאון רבי שריאל רחנברג שליט"א שחתי על המקרה שראיתי בחתונה, והוא ממש הזדעזע, והגיב שזה פוגע בצביון היהודי וצריכים לחזור בתשובה, ועל השתיה לשוכרה אפשר לומר "ואת דמכם לנפשותיכם אדרוש מיד כל חי אדרשנו".

דברים בנוסח דומה השיב לי הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א, "השתייה בפורים ברמה שבה אדם מאבד את צלילות דעתו ומגיע להשתוללות והתפרקות.

יש בה סכנה גופנית גדולה כפי שמעידים גדולי הרופאים, שלעתים הגיע הדבר לפיקוח נפש ולא פחות מזה לסכנה רוחנית שיכול לגרום להידרדרות הנשארת גם אחרי פורים ועל אחת כמה וכמה שאסור באיסור גמור למי ששתה אלכוהול לקחת אחר כך את ההגה בידי בפורים ובמשך כל השנה. ומדי שנה אנחנו מתבשרים על אסונות כאלו והכול נובע משתיית אלכוהול ויש בזה איסור דאורייתא של לא תרצח."

הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א ציטט לי מספרי הראשונים בהקשר לפורים, המאירי

דהיינו יזעק בשכרותו, וכל השוגה בו, כל מי שישגה בו בדעתו לחשוב שהואיל והיין מפקח - מחכים הרבה, אולם במציאות בשתייתו לא יחכם.

גם ראב"ד העדה החרדית רבי משה שטרנבוך שליט"א אמר לי בחריפות כי אדם השותה לשוכרה הנו "נבל ברשות התורה" ושתייתו הינה "חילול השם" וחלול בדת". וכששאלתי מה בדבר אדם צעיר הנוהג לאחר שתייה, קבע נחרצות שיש לו תולדות של רציחה והסביר שזה קרוב לרציחה.

פרשתי את הנושא הכאוב על כל היבטיו השליליים בפני מו"ר רבי משה הלל הירש שליט"א, ראש ישיבת סלבודקא, והסכים לנאמו.

כשהצגתי את הדברים לפני הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ותהיתי בפניו מה בדבר "חייב איניש לבסומי פוריא", הזדעק הרב ואמר "איזה מצוה יש לו? עוברים על איסורי תורה, עוברים על 'לא תרצח', לא תעמוד על דם רעך' וגם עוברים על 'בל תשחית', של הגוף ושל הכסף.

העברתי את הדברים לגאון רבי משה שאול קליין שליט"א, ולאחר ששקל את כל הצדדים כתב לי את הדברים הבאים, "שתיית יין תהיה חוקא לצורך מצווה כגון יין לקידוש והבדלה ובסעודת מצווה כגון ברית מילה סעודת נישואין וכדו', וחוקא אם

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

ותחושות אשמה, גורם ומחזק אותם עד שנוצרת מעין מחזוריות של תחושות רעות, הגורמות לשתיית אלכוהול, אשר גורמת לתחושות רעות וחוזר חלילה, עד שהאדם הופך לאלכוהוליסט.

הסרטן. מחקרים שנעשו הראו שצריכה של כ-3.5 מנות אלכוהול סטנדרטיות (14 גרם אלכוהול למנה) ביום, מעלה את הסיכון לחלות בסרטן בחלל הפה, הגרון ומיתרי הקול פי 2-3. זאת בהשוואה לאנשים שאינם צורכים אלכוהול. כמו כן נמצא ששתייה יומיומית של משקאות אלכוהוליים מגבירה את הסיכון לחלות בסרטן הכבד, כבר בכמויות המוגדרות נמוכות, ויכולה להגביר את הסיכון עד פי 3.6 בצריכה כבדה!

במקרים חריגים עלולה השתייה אף לגרום למוות, למשל, שתיית אלכוהול עם רמה גבוהה מעל התקן של מתאנול, שנמצאת בעיקר במשקאות מזויפים ומתוצרת עצמית, הופכת את האלכוהול לרעיל ולסם מוות.

יש גם את החשש משתיית אלכוהול מזויף ורעיל [ראה כתבה נרחבת בהמשך]. שתיית אלכוהול, עלולה לגרום גם לעיווון. חשיפת הגוף לקור לאחר שתיית אלכוהול עלולה לגרום למוות, זאת עקב התרחבות העורקים וכתוצאה מכך גדלים פני השטח שדרכו נפלט חום מהגוף, ובכך למעשה

מורגל בשתייה יושפע ברמה גבוהה באופן ניכר מאדם המורגל בכך, שהכבד שלו כבר הורגל בפיוק האלכוהול.

האלכוהול גורם להתרחבות העורקים ולשרשרת תגובות כימיות, שבסופן הוא הופך לחומצת שומן ומכסה את פני סיבי העצב, כשבכך הוא חוסם את קצותיהם ומעכב הפרשת נוירוטנסמיטרים (-מוליך עצבי. מולקולות המעביחות 'מסרים' בין תאי העצב). חומצות השומן שנוצרות על ידי האלכוהול גורמות לנזק בעיקר לקליפת המוח, האלכוהול פוגע בסינפסות (מקום המפגש בין תא עצב לתא מטה, תא שריר או תא בלוטה) הקשורות לזיכרון, לדיבור, למצב הרוח ועוד.

שתיית אלכוהול מופרזת פוגעת גם בכבד! הפגיעה מתרחשת בשל עומס יתר הנוצר על הכבד, מתוקף תפקידו בסילוק האלכוהול מהגוף. בנוסף, צריכת אלכוהול עלולה להזיק לעצמות, חושפת אותן לשברים ומעכבת את איחוי העצם לאחר שבר.

בד בבד בקרב הקהילה המדעית ישנו קונצנזוס לגבי הקשר בין שתיית אלכוהול לסיכון מוגבר למחלת

אצל מורנו רבי גרשון אדלשטיין

מן השמחה והריקודים שנערכים ללא שתיית משקאות חריפים, ולמשמע הדברים התבטא הרב שזו שמחה אמיתית, כי אין כל צורך באמצעים אחרים המיועדים לעורר את השמחה.

אחד מבני הבית ששמע את שיחתי עם הרב, שח לי, שהרב סיפר פעם באחת מדרשותיו כי כחתונתו של בן תורה אחד נכחו קרובי משפחה שאינם שומרי תורה ומצוות, והביעו את התפעלותם

כשביקרתי אצל מרן רבי גרשון אדלשטיין שליט"א הצגתי בפניו את נושא נזקי השתייה לשוכרה, הן על הפגיעה הרוחנית הקשה והן על הנזקים הבריאותיים.

התופעה רחבה הרבה יותר

הרב ברייר מוסיף וממחיש לנו כמה המורים הדברים ומתאר כי בחג הפורים האחרון, תשע"ח (לפי דיווחי ד"ר רונן ליבסטר, מנהל מח' רפואה דחופה) הובאו לחדר המיון של "מעניי הישועה" 34 שיכורים, מבוגרים וילדים ואפילו פעוט כבן שנתיים, שהרופאים התקשו למצוא את הסיבה לאובדן ההכרה שלו, עד שנמצאה בבדיקות הדם רמת אלכוהול גבוהה בדם! מזועזע.

במהלך בדיקת ההיבטים הרפואיים של הנושא, שוחחתי עם עמיתים למקצוע, עם ד"ר יעל חביב, מנהלת ט. נמרץ תל השומר וכן עם פרופ' אליהו סורקין, מנהל ט. נמרץ מעניי הישועה וכן עם פרופסור פיני הלפרין, מנהל מחלקת רפואה דחופה (מיון) בבית החולים איכילוב, שטען בפניי כי המידע אודות תאונות דרכים הנגרמות משכרות (כ-500 בשנה החולפת) לוקה בחסר. לדבריו, מתקבלים אצלם אין ספור אנשים שנפלו בבית, ברחוב, מעדו במדרגות או נפלו לתוך בורות ונפצעו, חלק מהם

גורמת לקירור הגוף ועלולה להביא להיפותרמיה (תת חום) המסכן חיים.

כמו כן, אלכוהול הנו טרטוגן בהריון [כלומר חומר מחלה או גורם סביבתי העלול לפגום בהתפתחות העובר], פוגע במוח העובר וגורם לפיגור שכלי.

גם מן ההיבט הנפשי גורם האלכוהול לנזקים. יש לאלכוהול נטייה להקציץ את מצב הרוח שבו היה נתון האדם לפני ששתה. מטבע הדברים, נטייה זו עשויה להיות מזיקה אם אדם שותה כאשר הוא נתון במצב רוח רע.

כך גם עלולה השתייה להיהפך להתמכרות, לאחר השתייה הדימוי העצמי עשוי להפוך לחיובי, אלא שלאחר כמה שעות עשויה להגיע חמורמות הנגאובר והתפכחות, כשהדימוי הנמוך והבעיות הקיומיות חוזרים ביתר שאת. הכאב והתסכול המחודשים מחזקים את הצורך בשתייה, וחוזר חלילה. כך קורה שהשימוש באלכוהול, שנועד להסיח את הדעת מפני מתח, חרדה, חוסר ביטחון

הרב ד"ר ברייר

סובלים משברי גפיים ומדימומים במוח המסכנים חיים, ובבדיקות הדם מגלים אצל חלק מהם אחוזי אלכוהול גבוהים. הרופא מצוין שייחן שהתופעה רחבה הרבה יותר, אלא שאינה מתועדת, עקב העובדה שרוב בתי חולים אחרים לא מקובל לבצע בדיקת דם לאיתור רמת האלכוהול בסוגי פציעות כאלו. [א.ה. יתכן שאף רבים נוהגים שלא לדווח על שכרות או לדווח כביכול על תאונה בבית כדי שלא להישפט על נהיגה בשוכרה].

שתייה לשכרה = מוות מוחי!

ד"ר ערן הרצוג, מומחה להרדמה ולרפואת כאב בבית הרפואה "מעניי הישועה", הדגיש בפניי כי הנזקים אצל צעירים חמורים הרבה יותר מאשר אצל המבוגרים.

זאת מכיוון שהוכח ופורסם בספרות הרפואית, שהמוח, בניגוד למערכות אחרות הקיימות בגוף, ממשיך לגדול ולהתפתח עד גיל 25-30. חלק המוח המדובר במקרה זה הנו האונה המצחית הפונקטלית הקדמית, שאחראית בין היתר לפעילות הקוגניטיבית ולתהליכי הבקרה והתנועה, להצבת יעדים ולקבלת החלטות. בנוסף לכך האנזים אלכוהול דהידרוג'נאז שבאמצעותו מפרקים תאי הכבד את האלכוהול, אינו בשל דיו אצל צעירים, ומשך רמת האלכוהול בדמו של אדם צעיר תישאר גבוהה, זמן ארוך יותר מאשר אצל אדם מבוגר, ששתה את אותה כמות של משקה.

ומשך, טוען ד"ר הרצוג, צעיר השותה משקה אלכוהולי, חשוף יותר לפגיעה מוחית, הן מפאת תאי המוח שעדיין לא התפתחו והן מפאת התמשכות זמן פירוק האלכוהול המגדיל את הסיכון לפגיעה, כי האלכוהול ממסך את המוח משך זמן רב יותר.

האברך המשיך: בוודאי הדמעות שלו עוצרות בעדי בשמים מלהביא ילדים לעולם.

תעזור לי, הוא מבקש ממני, לפייס אותו שימחל לו. הרב חזר לישראל ונפגש עם הפגוע ואמר לו בסוף שיחתם כדלהלן: "למה לך שבית דין של מעלה ישאלו אותך שאלות קשות, כיצד הקפדת ועמדת בתוקף על כבודך וגרמת שאדם בישראל בעולם הזה יישאר כעף יבש ללא ילדים? תחשוב טוב אם לא כדאי לך לאחר שנים למחול לו בלב שלם".

הנפגע פרץ בבכי הדברים חדרו ללבו, הרים טלפון לפגוע ומחל לו מחילה גמורה בכל לבו.

אחרי שנה חזר שוב הרב למונטריאול, ניגש אליו שוב אותו אברך שפגע בחבירו ואמר, רציית לבשר

אל יהודי שהיה נוסע לחו"ל למונטריאול לאסוף כספים עבור המוסד החינוכי שקשור אליו, הגיע אברך עם דמעות בעיניו המבקש את עזרתו ואומר: אני כבר שנים שאני נשוי ואין לנו ילדים. אמר לו: במה אני יכול לעזור לך? האברך ענה אני יכול להגיד לרב על מה ולמה הגעתי עד הלום.

כשהייתי צעיר, בפורים שתייתי הרבה יין, איבדתי את ראשי ואת הבלמים.

היה שם בחור שבא ממשפחה קצת חלשה, השתלחתי בו בשכרותי ולא הפסקתי לפגוע בו, עד שהבחור נשבר, התמוטט, הלך לפניה וכל העת הזיל דמעות. מאז הוא לא נכנס יותר לשיבה מחמת הבושה שנגרמה לו על ידי והוא כועס ומקפיד עליי מאוד בלבו.

הרופא הבכיר מתחנן, בשבילנו:

עם שיחתנו מבקש הרב ברייר לנצל את הבמה ולהעביר מסר חשוב ואומר:

רצון הבורא הנו הרחק מן הכיעור והדומה לו, כפי שמשתקף מהתבטאויותיהם החרופות של גדולי ישראל שהוזכרו לעיל.

ציבור יקר וקדוש, אנא תפנימו את הדברים לטובתכם אתם ולטובת משפחותיכם הילדים והנכדים. צריך להשתדל גם לחזק את הקרובים והשכנים ששתיה לשכרה הנה מאוסה עד מאוד... שכולם ידעו: אנחנו לא מוכנים להיות בקשר עם בחורים וצעירים שבאים אלינו שתויים כ"לוט", גם אם מטרתם חשובה!

אלא רק משקאות קלים ומים קרים, וכך לא נסייע לדבר עבירה ולא נעבור על לפני עיוור.

המותר לבוא ולשפוך דמו של בן משפחה או חבר או רב או של ר"מ או של שכן. איזה היתר יש לזה? האם רצון הבורא שאנחנו נשתולל כך בפורים? נאבד כל צלם האלוקים שבנו? איפה כתוב בתורה שצריך להדמות לבהמות שהן חסרות דעת.

התנהגותנו תלויה רק בנו ובילדינו, וזה לא רצון הבורא שנחטא ונידרדר!

ציפיתי, אם היה אפשר לבקש, שראשי הישיבות ותלמידי חכמים המוזמנים לחתונות או לאירועים אחרים יתנו מראש את בואם בהעדר מוחלט של אלכוהול באולמות השמחה, התנהגות שכזו תעשה רושם עז על הציבור ותשפיע ב"ה במשהו לתקן את הקלקול הרחוני הגדול.

אני מבקש להציע דבר מעשי, שאין לכבד ביין או באלכוהול את הצעירים המבקרים בפורים בבתכם, ולכן שלא יהיה בבקשה על שולחנכם בסלון שום אלכוהול או יין זולת בקבוק יין קטן,

ביחשלים בליל פורים כשהוא מחוסר הכרה. לאחר החייאה מצלחת, הוא הועבר לבית החולים הדסה, ושם נקבע שהוא סובל מ"מוות מוחי".

בבית החולים רצו להפסיק את הטיפולים על פי החוק, ונאלצתי להתחנן בפניהם שלא ינתקו אותו מן המכשירים כפי גילולתם במקרים אלו. ב"ה היה שם רופא ירא שמים, שניאות להמשיך את הטיפול, לאחר יומיים חלה התדרדרות במצבו כצפוי והוא נפטר, כשמשפחתו והרופא אומרים פסוקים של קבלת עול מלכות שמים ליד מיטתו.

כך גם בנתניה בחור הרבה בשתיה בדירת חברו, ירד מהדירה וקרס בשערי הלובי, מול עיני מתנדבי הצלה ואיחוד הצלה, כך שהם נחלצו מיידית לעזרתו וביצעו בו פעולות החייאה בס"ד מצלחות, הובא למרכז רפואי לניאדו טופל וחזר להכרתו ולתפקוד מלא.

הועבר להמשך בירור לתל השומר, שחשש לשחרר לביתו ללא השתלת קוצב לב, וכך עשו. מפחיד!

כשהרבנים סרבו להאמין

כשחתי את הדברים בתחילה לפני הרבנים נענית בחוסר אמון מוחלט, הגר"מ רבי משה שטרנבוך והגר"ש רבי שמעון בעדני סרבו להאמין שיש צעירים מהציבור שומר המצוות המשתמשים באלכוהול בחתונות, עם כל התוצאות השליליות הכרוכות בכך.

הגאון רבי חיים יוסף יעקובוביץ שליט"א, מראשי ישיבת פוניבז' הקטנה, העיד בפני מרישומי ששמע מפי מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, שכן אדם ששותה דברים משכרים ואינו שולט על הנהגתו ועל דיבורו הוא איננו אדם, כי כל המעלה של האדם הוא השכל שחנן לו אלוקים.

כך גם שח לי נכדו הרה"ג ר' נח שטיינמן שליט"א, שכשנשאל סבו לפני פורים מדי שנה האם צריך

הרב דר ברייר במעונו של מורנו הגרש

כאחת מ-3 האפשרויות הבאות :

כוס וחצי של יין

כוס וחצי של וויסקי

פחית וחצי של בירה

וכידוע זה ממש לא הרבה עבור הצעירים כיום!!!

לקינוח ממחיש לנו הרב ברייר במעשים מהשנה האחרונה:

לפני כשנה התבקשתי על ידי משפחה ידועה בבני-ברק, לטפל בקרוב משפחתם כבן 40 שנמצא

דבר נוסף חשוב לציין, שלאדם צעיר בדרך כלל יש פחות שליטה עצמית, ועקב שתיית אלכוהול הוא עלול להיקלע בקלות למצבי אלימות, למאבקים ולקטטות. כך גם בנוגע לנהיגה ברכב, שלאדם צעיר עדיין אין את המיומנות והניסיון שרוכש אדם הנוהג כבר מספר שנים, ובמצבי דרך רבים תגובתו נובעת מרפלקס מותנה שרכש (-תגובה עצבית שאינה מחייבת התערבות מודעת).

מיותר לציין שהצעיר הנשוי והשותה לשכרה מאבד את דעתו ובלמיו ויש סיכוי שיפגע כך שלום הבית של הזוג.

כדי שערכי ורמת האלכוהול בדם יחשבו על פי חוק כערכים של שכרות, מספיק שהצעיר ישתה

בין רוחניות לגשמיות

על הרוחניות שלהם הציל בכך גם את גופם, שהרי אם הרוחניות אינה פגומה, אז גם גופם נשמר מכל צרה, וא"כ באמת הכול עניין אחד הוא. זהו הכוונה "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" היינו שלא יראה שום הבדל בין ברוך מרדכי שהציל את הרוחניות לישראל לבין ארור המן על רצונו להשמיד גופות ישראל, כי הכול אחד.

הצלה אחת היתה רוחנית, והיינו שעשו תשובה והדר קבלו מאהבת הנס, ועוד הצלה על גופם שנצלו מגזירת המן להשמיד להרוג ולאבד, ואף מצוות הפורים מתחלקת לכאורה לשני החלקים, א' - קריאת המגילה, על ההצלה הרוחנית, ב' משתה ושמחה על ההצלה הגשמית. אך באמת אין כאן שני דברים, והכול הצלה אחת היא, שהרי המן ביקש להשמיד את גופות כלל ישראל מפני חלק הרוחני שבהם, כי עמלק מתנגד להקדושה, ומרדכי שהציל את נפשות בני"ו ושמר

המהרש"א בבבא מציעא (דף כג ב) על הגמרא: אמר רב יהודה בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במילייהו, במסכתא בפוריא ובאושפיזא כותב, יש לפרש מה שאמר "בפוריא" היינו אף שאמר חז"ל שחייב איניש לבסומי בפוריא עד זלא ידע בין ארור המן וכו'. בזה נהגו רבנן לשנות במילייהו ולומר שבאו לבחינת "עד דלא ידע", גם אם אינם מבוססים כל כך ויודעים. ואמר פעם האדמו"ר רבינו יואל מסטמ"ר זצ"ל לפרש, דלכאורה נראה שהי' בפורים שתי הצלות,

אלימלך ב"הנהגות האדם" סעיף י"ח : ועיקר שישמור את עצמו ממשקה המשכרו כי זה חולי רע ומביא את האדם לשפלות גדולה, כמאמר התנא לא תרוי ולא תחטא.

הוא אומר צריכים להיות אדם נורמלי בפורים - וללמוד כמה שאפשר. ולהתפלל בכוונה ובישוב הדעת בלי קלות ראש ופריקת עול בהרגשה נעימה ושמחה אמיתית. לא בכדי דעת גדולי הרבנים והפוסקים לאסור צריכת משקאות אלכוהוליים הן מן ההיבט הרפואי, מחמת הנזקים הרפואיים העלולים להיגרם כתוצאה מהשתייה, והן מן ההיבט ההלכתי, עקב הסכנה לסובבים ולהתדרדרות רוחנית שעלולה להיגרם כתוצאה מהשתייה.

בד בבד אין כל היתר לשותות משקאות חריפים בשמחת נישואין, הדבר נוגד את צורת השמחה הנהוגה מקדמת דנא ופוגע בצביון היהודי של שמחת הנישואין.

כך אומר לנו איש שיחנו, ולסיום מתחנן הרב ברייך ומבקש: אנא בבקשה תפעלו בקרב החוגים שלכם ובמשפחתכם הרחבה, לשרש תופעה קלקלת ופסולה זו, כי אין מקומה בבתי ישראל הכשרים.

יהי רצון שנוכה לעשות את רצון הבורא בכל התנהלותנו, ותברוכו מן השמים בכל טוב סלה ברוחניות בגשמיות ובבריאות טובה - אמן.

הקלוקלת הזו של שתייה בשמחות במסווה של הגברת השמחה וכאילו בהיעדר השתייה יהיה חסרון בשמחת החתן והכלה, הרי השתייה לשוכרה פוגעת אנושות בצעירי הצאן.

מההיבט ההלכתי העניין של המזכר בשולחן ערוך [סימן תרצ"ה סעיף ב'] לשתות "עד דלא ידע" בפורים, הרי מפורש במשנה ברורה אין מקיימים זאת וידוע אין נהגו החזון איש ואחרים וכיצד קיימו עד דלא ידע, ובוודאי אין אנו צדיקים יותר מהם, וראה מה שכתב הרמ"א שם שיש אומרים שאין צריך להשתכר כל כך אלא ישתה יותר מלימודו וישן ומתוך שישן אין יודע בין ארור המן לברוך מרדכי, וכתב שם המשנה ברורה "וכן ראוי לעשות", ובטעם הדבר שעדיף שלא ישתכר, כי הדורות מקולקלים וחוששים שתצא תקלה.

ומביא הביה"ל את החיי אדם שאדם היודע שע"י שתיית יין יבוא לזלזל במצווה ובמצוות בנטילת ידיים, בברכה, בברכת המזון, או יפסיד מנחה או מעריב או שינהג בקלות ראש, מוטב שלא ישתכר. וכן נהגו הסטייפלר (ספר אורחות רבנו) ומרן רבנו הגר"ע יוסף והגרש"ז אוירבען (הליכות שלמה עמ' שמ"ג).

גם גדולי החסידות הסתייגו, כמו ראה לנועם

להשתכר בפורים? השיב, האם החזון איש השתכר? האם הבריסקר רב השתכר?

מרן רבי גרשון אדלשטיין שליט"א אמר לא מכבר בשיחתו השבועית כי "ידוע מתיקוני הזוהר שיום כיפור הוא כמו פורים, שיום כיפור דומה לפורים, ומה שאפשר לזכות בפורים שייך גם ביום כיפור, וביום פורים אפשר לקבל שלמות כזאת שבוים כיפור קשה יותר להשיגה".

יש כאלה מהציבור שחושבים שפורים הוא זמן של פריקת עול חו"ח, שיש בו פטור מכל המצוות, חושבים שאפשר לעשות חשבונות ולפגוע בבין אדם לחבר.

שתייה לשכרה בשמחות

לאחרונה השתתפתי בחתונה ולהפתעתי אני מבחין שעל השולחן לפניי מכב ומונח בקבוק המכיל משקה אלכוהולי והוא מועבר בין הצעירים, וחלק מהם מוזגים ממנו לכוסותיהם ולכוסות חבריהם. כשהציעו הבקבוק לאדם מבוגר דחה אותם בתקיפות והוסיף: אני הולך לנהוג עוד כמה דקות. פניתי ליושב לצדי ושאלתי האם הוא שם לב למתרחש על השולחן לפנינו, ולתדהמתו הוא לא הבין כלל את הבעייתיות שבדבר.

ואני תמה כיצד זה חדרה למחננו התרבות

גילופין, את מי מגלפים?

כאן, בזה השולחן, שבו (שם) המלך מגולף."

יש לכם מקור אחר? כתבו לנו בבקשה.

המעניין הוא שכפי הנראה המקור בפרשנות הלצית לשורה מהשיר בני היכלא של רבי יצחק לוריא (הכתוב בארמית): "היון הכא, בהאי תכא, דבה מלכא בגילופין". התרגום המהימן הנו: "יהיו

רגילים אנו לתאר מצב שבו אדם נמצא תחת השפעת אלכוהול, כמו "הגבאי סימן לחזן לעצור, כיוון שחשד שהוא בגילופין..."